

RUTA MARIA BENEYTO

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA | capi
casal

RUTES
LITERÀRIES VALÈNCIA **RLV**

ACADÈMIA
VALENCIANA
DE LA
LLENGUA

Maria Beneyto, veu pròpia en dues llengües.

Maria Beneyto Cuñat (València, 1920–2011). Poeta, narradora i assagista, és una de les grans veus de la literatura valenciana del segle XX. Va escriure en valencià i en castellà, amb una obra marcada pel rigor formal, la intensitat emocional i un profund arrelament a la ciutat. Manuel Sanchis Guarner la va definir com “la poetessa més important que han tingut les lletres valencianes”.

Als anys cinquanta va rebre premis com el Joaquim Folguera, el Ciutat de Barcelona o el premi València, tot i que després d'aquell inici prometedor va patir una llarga etapa d'invivibilització. Novel·les com *La dona forta* (1967) o *El río viene crecido* (1966) evidencien la seua lucidesa social i la consciència de gènere.

A partir dels anys noranta es produí un clar ressorgiment del seu prestigi, amb reedicions, antologies i nous reconeixements. El 1993 va rebre el Premi de les Lletres Valencianes i l'any 2024 l'Acadèmia Valenciana de la Llengua l'ha proclamada Escriptora de l'Any.

Beneyto es definia com una “criatura múltiple”, feta de moltes edats i moltes veus. En els seus versos es presenta com a “València viva, terra-dona”, humana i arrelada al silenci, capaç de donar paraula a la ciutat i a la memòria. Esta ruta literària redescobreix els espais de la seua “València de la meua llum”: una cartografia íntima i poètica que uneix vida i literatura.

Punts de la Ruta Maria Beneyto.

1. Plaça Maria Beneyto – “Ciudad”

La plaça i la Biblioteca Municipal Maria Beneyto, dedicades a l'autora el 1997 i el 1998, respectivament, simbolitzen el reconeixement a una vida sencera lligada a València. La ruta comença amb el poema “Ciudad”, de *Poemas de la ciudad* (1956), un retrat existencial i simbòlic del món urbà.

2. Carrer Marquès de Caro, 1. Antic Cinema Museu – “El riu ve crescut”

La façana conservada del Cinema Museu evoca un dels grans espais d'evasió popular de la postguerra. A *El río viene crecido* (1966), Beneyto retrata el cinema com a refugi setmanal de les classes humils: cues, bancs de fusta, xiquets cridaners i la màgia de la pantalla, que per unes hores permetia fugir de la duresa quotidiana.

3. Carrer Moret, 12 – “Un dels motius”

En este carreró estret i humil, que dona a Blanqueries i al riu, va nàixer Maria Beneyto. El poema “Un dels motius”, de *Ratilles a l'aire* (1956), transforma els records d'infantesa en un crit d'esperança i d'arrelament, on la ferida es converteix en amor per la ciutat i en vocació poètica.

4. Alberedetes dels Serrans – Bust de Pepino Benlliure – “Niños de las Alameditas de Serranos”

Els jardins de les alberedetes dels Serrans, amb el bust de Pepino Benlliure i el record de l'antic estany, són un espai clau en la memòria d'infantesa de l'autora. En les seues obres memorialístiques apareixen com a lloc de passeig, jocs i llegendes familiars. El poema “Niños de las Alameditas de Serranos”, de *Día del espectador* (2002), recrea un instant íntim entre dos infants, fet de pressentiment i dolça tristesa.

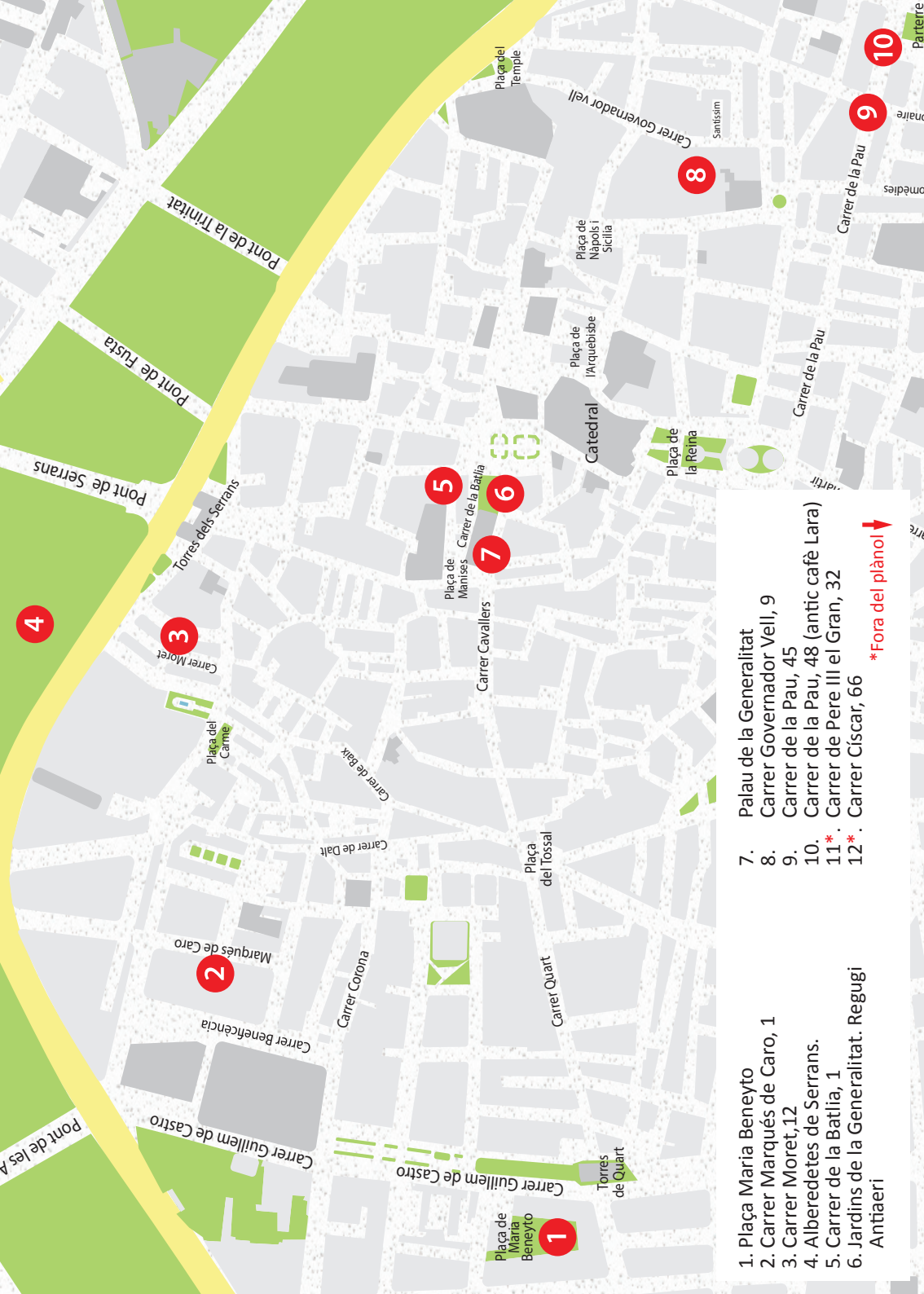
5. Carrer de la Batlia, 1 – “Calle de la Bailía, número uno”

Durant la Guerra Civil, la família Beneyto va viure en esta casa amb vistes a la plaça de la Mare de Déu, un habitatge requisat que els generava incomodat moral i un fort sen-

timent de provisionalitat. El poema “Calle de la Bailía, número uno”, d’*El mar, desde la playa* (1999), rememora aquell entresòl: la guerra, la por, la fam i la sensació d’una vida interrompuda.

6. **Jardins de la Generalitat. Refugi Antiaeri – “Ciutat bombardejada”**
En els jardins que hi ha entre el Palau de la Generalitat i la plaça de la Mare de Déu s’amaga un passat imperceptible: durant la Guerra Civil s’hi va construir un refugi antiaeri per protegir la població dels bombardejos. Des de casa seua, al davant, Maria sentia les sirenes i havia de decidir si baixava o no al refugi. El poema “Ciutat bombardejada”, de *Després de soterrada la tendresa* (1993), converteix l’experiència viscuda en un clam col·lectiu.
7. **Palau de la Generalitat – “Criatura múltiple”**
En este palau, seu de la Diputació de València, Maria Beneyto rebé el Premi València de Poesia de 1953 per *Criatura múltiple* i el de Narrativa de 1959 per *El río viene crecido*. El poema “Criatura múltiple” és una autodefinició directa: una veu femenina plural, feta de moltes dones i moltes tristeses silenciades, que es debat entre el clam i el silenci.
8. **Carrer Governador Vell, 9 – “Barri antic”**
Al carrer del Governador Vell, on es van conèixer els seus pares, es concentra una part de la memòria familiar de Beneyto, en plena Xerea. El poema “Barri antic”, del llibre *Altra veu* (1952), retrata la ciutat vella com un espai on les pedres guarden l’ànima de València.
9. **Carrer de la Pau, 42 – “La dona forta”**
En este edifici s’instal·là durant la guerra la Residència de Senyoretetes i la Casa de la Cultura, símbols d’educació i emancipació femenina. A *La dona forta* (1967), Beneyto imagina un Fèmina Club on es reuneixen dones de biografies diverses, travessades per frustracions, decepcions matrimonials i desig de llibertat.
10. **Carrer de la Pau, 48 (antic Cafè Lara) – “L’engany”**
Al pis superior d’esta edifici hi havia el Cafè Lara. L’any 1956 Joan Fuster es reuní amb Maria Beneyto per fer-li una entrevista per al diari Solidaridad Nacional, amb motiu del premi Ciutat de Barcelona per *Ratilles a l’aire* (1956). Ací escoltarem el poema “L’engany”, del mateix llibre, on la poeta subverteix la figura bíblica de la “dona forta” per mostrar una subjectivitat femenina vulnerable, conscient del paper social que li imposen.
11. **Carrer de Pere III el Gran, 32 – “A València”**
Ací es trobava la casa de Miquel Adlert, que acollí, als anys quaranta, la tertúlia que donaria lloc al Grup Torre i a una editorial clau per a la literatura valenciana de postguerra. En este context, Maria Beneyto inicià la seua trajectòria en valencià. El poema “A València”, d’*Altra veu* (1952), és una poderosa declaració d’amor, unida a la ciutat per un lligam essencial.
12. **Carrer Císcar, 66 – “La calle en que vivo”**
Al final del carrer Císcar, prop de l’antic llit del Túria, Maria Beneyto va viure des de 1962 fins a la seua mort. Este pis fou el seu refugi discret i el centre de la seua activitat creativa, l’“illa” des d’on escrivia enmig del soroll de la ciutat. El poema “La calle en que vivo”, de *La calle de los pájaros inquietos* (2001), condensa la seua mirada final: la ciutat queda, ella se’n va.

Les plaques instal·lades en els punts assenyalats permeten fer la ruta de Maria Beneyto, a soles o en grup, amb guia o sense, i conèixer l’obra de l’escriptora escoltant una selecció dels seus poemes i fragments narratius, gràcies al codi QR que inclouen.

- 1. Plaça Maria Boneyto
 - 2. Carrer Marqués de Caro, 1
 - 3. Carrer Moret, 12
 - 4. Alberedetes de Serrans.
 - 5. Carrer de la Batllia, 1
 - 6. Jardins de la Generalitat. Reguig Antiaeri
 - 7. Palau de la Generalitat
 - 8. Carrer Governador Vell, 9
 - 9. Carrer de la Pau, 45
 - 10. Carrer de la Pau, 48 (antic cafè Lara)
 - 11*. Carrer de Pere III el Gran, 32
 - 12*. Carrer Císcar, 66
- *Fora del plànol ↓